
**Цивільне право і цивільний процес; сімейне право;
міжнародне приватне право**

УДК 347.132.14

DOI 10.33244/2617-4154.2.2019.21-30

О. М. Буханевич,*д.ю.н., професор,**заслужений юрист України,**Хмельницький університет управління**та права імені Леоніда Юзькова,***ORCID ID 0000-0003-3718-9428**

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ОСОБИСТИХ НЕМАЙНОВИХ ПРАВ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ПРИВАТНІСТЬ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ

Стаття присвячена визначенню особливостей цивільно-правового захисту особистих немайнових прав, що забезпечують приватність фізичної особи. Встановлено, що для захисту особистих немайнових прав, що забезпечують приватність фізичної особи, можуть застосовуватися загальні та спеціальні способи. З'ясовано особливості застосування заходів цивільно-правової відповідальності за порушення таких прав.

Ключові слова: *особисте немайнове право, приватність, інформація, особисте життя, честь, гідність, ділова репутація, захист, способи захисту, моральна шкода.*

О. М. Буханевич. Гражданско-правовая защита личных неимущественных прав, которые обеспечивают конфиденциальность физического лица

Статья посвящена определению особенностей гражданско-правовой защиты личных неимущественных прав, которые обеспечивают конфиденциальность физического лица. Установлено, что для защиты личных неимущественных прав, которые обеспечивают конфиденциальность физического лица, могут применяться общие и специальные способы. Определены особенности применения мер гражданско-правовой ответственности за нарушение таких прав.

Ключевые слова: *личное неимущественное право, конфиденциальность, информация, личная жизнь, честь, достоинство, деловая репутация, защита, способы защиты, моральный вред.*

Мета статті. Визначити особливості цивільно-правового захисту особистих немайнових прав, що забезпечують приватність фізичної особи.

Постановка проблеми. Проблеми захисту особистих немайнових прав фізичних осіб, зокрема цивільно-правової відповідальності за завдання шкоди цим правам і благам, мають важливе значення, оскільки постійно пов'язані з інтересами всіх учасників цивільних правовідносин. У стст. 23, 1167, 1168 ЦК України [1] закріплено право фізичних осіб на відшкодування моральної шкоди у разі завдання шкоди особистим немайновим правам

і благам, однак залишається невирішеним питання про межі застосування цих норм. Така ситуація пояснюється насамперед тим, що тривалий час захищалися майнові права та інтереси фізичним осіб. Крім того, оцінка честі, гідності та інших немайнових благ у грошовому еквіваленті не сприймалася соціалістичним суспільством.

Дослідження особливостей захисту особистих немайнових прав фізичних осіб пояснюється також зростанням кількості правопорушень проти особистості, знецінення їх благ та інших особистих немайнових прав. За статистикою кількість звернень за захистом особистих немайнових прав фізичних осіб збільшується щороку. Захист особистих немайнових прав фізичних осіб становить обов'язкову об'єктивну умову розвитку всього суспільства, що пояснюється значенням прав і благ людини, громадянина.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В юридичній літературі проблеми, пов'язані з особистими немайновими правами фізичних осіб, були предметом дослідження у працях учених, як: С. А. Беляцкін, С. Б. Булеца, О. В. Гришук, С. Д. Гринько, І. М. Забара, О. М. Ерделевський, М. М. Малєїна, М. С. Малєїн, І. П. Майстер, Т. В. Лісніча, О. В. Крикун, Л. О. Корчевна, О. О. Кулініч, О. О. Отрадна, Н. В. Павловська, В. П. Паліюк, О. О. Посикалюк, В. Д. Прима, Р. О. Стефанчук, Є. О. Харитонов та ін. Водночас науковці не дослідили всі аспекти цивільно-правового захисту особистих немайнових прав фізичних осіб.

На сьогодні існує ряд загальнотеоретичних та практичних питань, пов'язаних з цивільно-правовим захистом особистих немайнових прав фізичних осіб, зокрема щодо особистих немайнових прав, що забезпечують приватність фізичної особи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відповідно до ч. 1 ст. 275 ЦК України «фізична особа має право на захист свого особистого немайнового права від протиправних посягань інших осіб» [1]. При цьому захист особистого немайнового права здійснюється способами, закріпленими в главі 3 ЦК України, зокрема: визнання права, визнання правочину недійсним, припинення дії, яка порушує право, відновлення становища, яке існувало до порушення, примусове виконання обов'язку в натурі, зміна правовідношення, припинення правовідношення, відшкодування моральної (немайнової) шкоди, визнання незаконним рішення, дій чи бездіяльності органу державної влади, органу влади АРК або органу місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб. При цьому право на відшкодування майнової та (або) моральної шкоди належить фізичній особі, якій було її завдано внаслідок порушення її особистого немайнового права (ст. 280 ЦК України) [1].

Крім вищезазначених способів, «захист особистого немайнового права може здійснюватися також іншим способом відповідно до змісту цього права, способу його порушення та наслідків, що їх спричинило це порушення» (ч. 2 ст. 275 ЦК України) [1]. Відповідно, певними особливостями володіють цивільно-правові способи захисту особистих немайнових прав, що забезпечують приватність фізичної особи. Наприклад, такими спеціальними способами захисту є спростування недостовірної інформації, публічне вибачення (ст. 277 ЦК України) [1], заборона поширення інформації, якою порушуються особисті немайнові права (ст. 278 ЦК України) [1] та інші.

Право на приватність означає «особисте немайнове право фізичної особи, що забезпечує життєдіяльність фізичної особи у сфері сімейних, побутових, інтимних та інших відносин, які вивільнені від виконання покладених на неї публічних функцій, а також надає можливість визначати межі та режим доступу до цієї приватності, дозволяти чи забороняти поширювати інформацію щодо неї» [2, с. 477]. Таким чином, як слушно

зазначає Р. О. Стефанчук, «поняття «приватність» за своїм змістом повинно охоплювати таку сферу життєдіяльності людини, що вивільнена від виконання покладених на неї будь-яких публічних (посадових, громадських, трудових тощо) функцій, а також повну, доступну, своєчасну та достовірну інформованість щодо вказаної сфери» [2, с. 477].

До особистих немайнових прав, що забезпечують приватність фізичної особи варто віднести такі: 1) право на особисте життя та його таємницю (ст. 301 ЦК України); 2) право на особисті папери (ст. 303 ЦК України) та розпорядження ними (ст. 304 ЦК України); 3) право на таємницю кореспонденції (ст. 306 ЦК України); 4) права, що виникають з цивільно-правового захисту інтересів фізичної особи під час проведення фото-, кіно-, теле- та відеозйомок (ст. 307 ЦК України) й охорони інтересів фізичної особи, яка зображена на фотографіях і в інших художніх творах (ст. 308 ЦК України). Крім того, з такими особистими немайновими правами фізичної особи тісно пов'язано право на повагу честі та гідності (ст. 297 ЦК України).

Найбільш поширені випадки завдання моральної шкоди внаслідок поширення відомостей, які не відповідають дійсності та порочать честь, гідність і ділову репутацію фізичної особи.

У постанові Пленуму Верховного Суду від 27.02.2009 № 1 «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної або юридичної особи» гідність розкривалася як визнання цінності кожної фізичної особи як унікальної біопсихосоціальної цінності; честь – це позитивна соціальна оцінка особи в очах оточуючих, яка ґрунтується на відповідності її діянь (поведінки) загальноприйнятим уявленням про добро і зло; діловою репутацією фізичної особи визнається набута особою суспільна оцінка її ділових і професійних якостей під час виконання нею трудових, службових, громадських чи інших обов'язків (п. 4) [3].

Протиправний характер такої поведінки завдавача шкоди залежить від таких обставин: 1) поширення інформації, тобто повідомлення третім особам будь-яким способом; 2) поширена інформація стосується певної фізичної особи, тобто позивача; 3) інформація є недостовірною, тобто такою, що не відповідає дійсності; 4) інформація порочить честь, гідність та ділову репутацію фізичної особи.

До способів поширення інформації судова практика відносить: опублікування її у пресі, передання по радіо, телебаченню чи з використанням інших засобів масової інформації; поширення в мережі Інтернет чи з використанням інших засобів телекомунікаційного зв'язку; викладення в характеристиках, заявах, листах, адресованих іншим особам; повідомлення в публічних виступах, в електронних мережах, а також в іншій формі хоча б одній особі.

При цьому інформація не вважається такою, що поширена у таких випадках: а) якщо її повідомлено лише особі, якої вона стосується; б) якщо особа, яка повідомила таку інформацію, вжила достатніх заходів конфіденційності для того, щоб ця інформація не стала доступною третім особам.

Поширення не будь-якої інформації має протиправний характер, а лише недостовірної, яка не відповідає дійсності або викладена неправдиво, тобто містить відомості про події та явища, яких не існувало взагалі або які існували, але відомості про них не відповідають дійсності (неповні або перекручені).

Відповідно до ч. 6 ст. 17 Закону України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів» журналіст та (або) засіб масової інформації

звільняються від відповідальності за поширення інформації, що не відповідає дійсності, якщо суд встановить, що журналіст діяв добросовісно та здійснював її перевірку [4]. Тобто у цьому випадку відсутня протиправність у діяннях журналіста.

Відповідно до ст. 277 ЦК України у разі поширення недостовірної інформації можуть застосовуватися такі способи захисту: 1) право на відповідь; 2) спростування такої інформації; 3) відкликання документа, який прийняла (видала) юридична особа.

Спростування – це доведення неправильності, помилковості, хибності будь-чого, будь-чиїх тверджень, переконань; заперечення, відкидання будь-яких тверджень. При цьому спростування недостовірної інформації має застосовуватися незалежно від того, була в діях завдавача вина чи ні [5, с. 492]. Як зазначає О. О. Кулініч, «спростування є добровільним визнанням факту поширення такої інформації. У цьому разі фізична особа, права якої порушено, отримує право вимагати відшкодування збитків і компенсації моральної шкоди, тоді як відповідь таких правових наслідків не передбачає» [5, с. 492].

До способів захисту такого особистого немайнового права законодавець відносить: заборону розповсюдження такої інформації, якщо газета, книга, теле-, радіотелепередачі тощо готуються до випуску (ч. 1 ст. 278 ЦК України) [1]; заборону розповсюдження такої інформації до усунення порушення, якщо газета, книга, теле-, радіотелепередачі тощо випущені у світ, або вилучити газети, книги тощо з метою його знищення, якщо усунення порушення неможливе (ч. 2 ст. 278 ЦК України) [1].

Певною специфікою володіє завдання моральної шкоди у випадках поширення інформації про особисте і сімейне життя фізичної особи, що є порушенням заборони, встановленої міжнародними актами (ст. 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод), Конституцією України (ст. 32), ЦК України (ст. 301), Законом України «Про інформацію» (ч. 2 ст. 11) та іншими нормативними актами. Зокрема, у Законі України «Про інформацію» зазначається, що не допускаються збирання, зберігання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди (ч. 2 ст. 11) [6]. При цьому до конфіденційної інформації про фізичну особу належать, зокрема, дані про її національність, освіту, сімейний стан, релігійні переконання, стан здоров'я, а також адреса, дата і місце народження (ч. 2 ст. 11 цього закону) [6].

Водночас право на компенсацію моральної шкоди прямо закріплено в Законі України «Про інформацію» (ч. 1 ст. 31) [6], постанові Пленуму Верховного Суду № 1 (абз. 2 п. 20) [3]. При цьому обов'язок доведення факту завдання моральної шкоди покладається на самого позивача.

Під поняттям «особисте життя» варто розуміти поведінку фізичних осіб поза межами виконання різноманітних суспільних обов'язків, тобто життєдіяльність людини у сфері сімейних, побутових, особистих, інтимних та інших стосунків, що звільнені від «тягаря суспільних інтересів» [7, с. 201]. До змісту права фізичної особи на особисте життя включається й право на збереження у таємниці обставин свого особистого життя (ст. 301 ЦК України). Це означає, що фізична особа має право не розголошувати інформацію про своє особисте життя та вимагати такого від інших осіб. Це зумовлено тим, як наголошує М. Й. Штефан, що «особисте життя – особиста справа громадянина, зміст і форми його визначає він сам» [8, с. 45].

Інформацію про особисте та сімейне життя особи (персональні дані про неї) Конституційний Суд України роз'яснює як будь-які відомості чи сукупність відомостей

про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована, а саме: національність, освіта, сімейний стан, релігійні переконання, стан здоров'я, матеріальний стан, адреса, дата і місце народження, місце проживання та перебування тощо, дані про особисті майнові та немайнові відносини цієї особи з іншими особами, зокрема членами сім'ї, а також відомості про події та явища, що відбувалися або відбуваються у побутовому, інтимному, товариському, професійному, діловому та інших сферах життя особи, за винятком даних стосовно виконання повноважень особою, яка займає посаду, пов'язану зі здійсненням функцій держави або органів місцевого самоврядування. Така інформація про фізичну особу та членів її сім'ї є конфіденційною і може бути поширена тільки за її згодою, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини [9].

Таким чином, протиправний характер матиме порушення зазначеного особистого немайнового права фізичної особи. При цьому протиправним буде порушення навіть тоді, коли ця інформація відповідає дійсності і не порочить гідність, честь чи ділову репутацію (абз. 1 п. 20 постанови Пленуму Верховного Суду № 1) [3].

Разом з тим інформація про особисте життя фізичної особи може бути розголошена іншим особам, якщо вона містить ознаки правопорушення, що підтверджено рішенням суду (ч. 4 ст. 301 ЦК України) [1], а також в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та захисту прав людини (ч. 2 ст. 11 Закону України «Про інформацію») [6]. Саме в таких випадках йдеться про правомірний характер порушення особистого немайнового права фізичної особи.

Виключає протиправний характер висловлювання оціночних суджень, тому ніхто не може бути притягнутий до відповідальності. Оціночними судженнями визнаються висловлювання, які не містять фактичних даних, критика, оцінка дій, а також висловлювання, що не можуть бути витлумачені як такі, що містять фактичні дані, зокрема з огляду на характер використання мовностилістичних засобів (вживання гіпербол, алегорій, сатири). Законодавець встановлює два винятки із зазначеного правила: 1) наклеп; 2) висловлювання суб'єктивної думки або оцінки у брутальній, принизливій чи непристойній формі, що принижує гідність, честь чи ділову репутацію (ст. 30 Закону України «Про інформацію») [6].

Розглянемо такий приклад із судової практики.

Позивач ОСОБА_1 звернувся до суду з позовною заявою про захист честі, гідності, ділової репутації та відшкодування моральної шкоди. Свої вимоги мотивував тим, що 31 жовтня 2017 року на адресу міського голови міста Тореза відповідачем ОСОБА_2 подана заява, у якій він стверджує, що позивач є співвласником стихійного ринку, що міститься біля нежитлового приміщення № 13 корпус 1 по вул. 50 років СРСР, має посвідчення «громадського співробітника служби економічної безпеки України», підприємці йому платять за місця на ринку, а не у міську казну. Інформація, яка викладена у заяві ОСОБА_2, є неправдивою та такою, що зачіпає честь, гідність та ділову репутацію позивача. Позивач є робітником особливого підрозділу «Головного управління по боротьбі з корупцією в органах державної влади України» та займає посаду заступника начальника. Своїми діями відповідач не лише принизив позивача як людину, а ще й принизив його честь, гідність та ділову репутацію. З урахуванням тривалості й ваги розповсюдження неправдивої інформації позивач просить визнати інформацію, поширену відповідачем стосовно позивача, недостовірною, зобов'язати спростувати неправдиву інформацію у

такий самий спосіб, яким вона була ним поширена, стягнути заподіяну моральну шкоду у розмірі 50 000 грн 00 коп., судові витрати.

Відповідач позов не визнав. Зі слів свого знайомого, йому стало відомо про те, що позивач є співвласником цього приміщення. Інформація, що позивач має посвідчення «громадського співробітника служби економічної безпеки України», відповідачу стала відома із статті міської газети, тому він нею скористався у заяві до міського голови. Викладені в заяві твердження, що позивач уміло використовує своє посвідчення, не має образливого характеру та є особистою думкою відповідача про можливість позивача вирішити будь-яке питання.

Дослідивши добуті докази, суд доходить такого висновку. Відповідно до ст. 277 ЦК не є предметом судового захисту оціночні судження, думки, переконання, критична оцінка певних фактів і недоліків [1]. Тому заява відповідача до міського голови міста Тореза щодо правомірності розташування стихійного ринку є реалізацією конституційного права відповідача на звернення до компетентних органів.

Встановивши зазначені обставини за справою, суд вважає, що факти, які б доводили, що згадане звернення відповідача мотивовано цілеспрямованими діями з метою принизити честь, гідність чи ділову репутацію позивача, відсутні.

Оскільки висловлювання відповідача є його оціночним судженням і вираженням суб'єктивної думки, яке на відміну від тверджень про факти перевірити його істинність неможливо, тому немає підстав для відшкодування моральної шкоди. Під час розгляду справи позивачем не надано доказів висловлювання відповідачем суб'єктивної думки в брутальній, принизливій чи непристойній формі, з цих підстав позов про відшкодування моральної шкоди також не підлягає задоволенню [10].

Таким чином, вищенаведений приклад із судової практики свідчить про те, що позовні вимоги про компенсацію моральної шкоди не підлягають задоволенню, якщо поширена інформація становить оціночні судження про приватне життя фізичної особи. А це свідчить про відсутність протиправності у поведінці особи, яка їх поширила.

Певною специфікою наділено зміст права на особисте життя та його таємницю фізичної особи публічного права. Такий статус мають особи, які обіймають державні посади та/або користуються владними ресурсами, а також усі ті, хто відіграє певну роль у суспільному житті: в політиці, економіці, мистецтві, соціальній сфері, спорті чи в будь-якій іншій сфері (п. 1.1) [11]. Таке особливе ставлення до фізичної особи публічного права пояснила Парламентська Асамблея Ради Європи у своїй Резолюції від 25 грудня 2008 року № 1165 (1998) тим, що публічні особи повинні усвідомлювати, що особливий статус, який вони мають у суспільстві, автоматично збільшує рівень тиску на приватність їхнього життя (п. 6) [12].

У зв'язку з цим у Рекомендаціях щодо захисту приватності у роботі засобів масової інформації зазначається, що межа допустимої критики щодо фізичної особи публічного права значно ширша, ніж для фізичної особи приватного права. Разом з тим засоби масової інформації можуть втручатися у приватне життя публічних осіб без їхньої згоди лише тоді, коли існує переважаючий суспільний інтерес, який виправдовує оприлюднення інформації. Таке втручання повинно бути пропорційним і не виходити за межі того, що є необхідним для задоволення правомірного суспільного інтересу (п. 1.3) [11].

Водночас Конституційний Суд України встановлює, що така інформація зазвичай стосується не лише цієї особи, а й інших осіб, зокрема членів її сім'ї, яким Конституція

України теж гарантує право на невтручання в їх особисте і сімейне життя, крім випадків, визначених законом. Тому поширення даних про таких фізичних осіб – членів сім'ї, що можуть стати відомими в результаті поширення інформації про саму посадову особу, крім випадків, визначених законом, може призвести до порушення їх конституційних прав, зашкодити гідності, честі, діловій репутації тощо [9].

Таким чином, фізичні особи публічного права (посадові і службові особи) мають право на спростування недостовірної інформації про себе, а також на захист честі, гідності та ділової репутації. Водночас, згідно з ч. 2 ст. 31 Закону України «Про інформацію», такі особи не мають права вимагати відшкодування моральної шкоди.

До прав, які забезпечують особисте життя та його таємницю, що передбачені ЦК України, мають бути віднесені всі права, що спрямовані на забезпечення вільного існування фізичної особи та недопущення обмеження її вільного волевиявлення і вільної діяльності як особистості, і які забезпечують соціальне буття фізичної особи, а саме: право на ім'я, право на індивідуальність, право на особисті папери, право на таємницю кореспонденції, право на захист інтересів фізичної особи під час проведення фото-, кіно-, теле- та відеозйомок, право на охорону інтересів особи, яка зображена на фотографіях та в інших художніх творах, право на вибір роду занять та інші права. Відповідно, протиправний характер матимуть порушення усіх заборон щодо вчинення конкретних діянь, законодавчо закріплених у главі 22 ЦК України.

Таким чином, протиправний характер матиме діяння щодо особистого немайнового права фізичної особи за таких умов: 1) порушення суб'єктивного права фізичної особи; 2) порушення об'єктивного права, тобто встановленої законом заборони.

Висновок. Для захисту особистих немайнових прав, що забезпечують приватність фізичної особи можуть застосовуватися такі способи:

- припинення дії, яка порушує особисте немайнове право, що застосовується у разі реальної загрози правопорушення, а також за реального порушення особистого немайнового права (наприклад, заборона поширення інформації, якою порушуються особисті немайнові права);
- визнання правочину недійсним (наприклад, про проведення фото-, кіно-, теле- та відеозйомок);
- зміна правовідносин (наприклад, фізична особа, яка погодилася на знімання її на фото-, кіно-, теле- та відеоплівку, може вимагати припинення їх публічного показу в тій частині, яка стосується її особистого життя, за умови відшкодування витрат, пов'язаних з демонтажем виставки чи запису);
- припинення правовідносин (наприклад, фізична особа, яка показувала авторові фотографії іншого художнього твору за плату, може вимагати припинення публічного показу, відтворення чи розповсюдження фотографії, іншого художнього твору за умови відшкодування автору або іншій особі пов'язаних з цим збитків);
- визнання незаконним рішення, дій чи бездіяльності органу державної влади, органу влади АРК або органу місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб (наприклад, у разі надання дозволу чи вчинення інших дій щодо збирання, зберігання, використання і поширення інформації про особисте життя фізичної особи без її згоди);
- спростування недостовірної інформації та (або) право на відповідь;
- відшкодування моральної шкоди; при цьому презюмується її завдання у разі реального порушення особистих немайнових прав;

– відшкодування збитків, якщо порушення особистого немайнового права фізичної особи спричинило завдання майнової шкоди (наприклад, потерпіла особа несе витрати на відновлення свого доброго імені, налагодження ділових зв'язків, на лікування, якщо вона потерпіла душевних страждань, тощо).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Цивільний кодекс України: від 16.01.2003 (зі змінами та доповненнями). *Офіційний вісник України*. 2003. № 11. Ст. 461.
2. Стефанчук Р. О. Особисті немайнові права фізичних осіб у цивільному праві (поняття, зміст, система, особливості здійснення та захисту): монографія. Хмельницький: Вид-во ХУУП, 2007. 626 с.
3. Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної або юридичної особи: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 27.02.2009 № 1. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_001700-09
4. Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів: Закон України: від 23.09.1997 № 540/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1997. № 50. Ст. 302.
5. Кулініч О. О. Право фізичної особи на власне зображення: сучасний стан та перспективи розвитку: монографія. Одеса: Юридична література, 2016. 624 с.
6. Про інформацію: Закон України: від 02.10.1992 № 2657-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1992. № 48. Ст. 650.
7. Харитонов Є. О. та ін. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар; за ред. Є. О. Харитонова, О. М. Калітенко. Х.: ТОВ «Одіссей», 2003. 856 с.
8. Штефан М. Й. Цивільний процес : підручник. К.: Ін Юре, 1997. 608 с.
9. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Жашківської районної ради Черкаської області щодо офіційного тлумачення положень частин першої, другої статті 32, частин другої, третьої статті 34 Конституції України: від 20 січня 2012 року. Справа № 1-9/2012. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-12>
10. Рішення Любарського районного суду Житомирської області: від 10 січня 2017 р. Справа № 2–8/11. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/14905336>
11. Рекомендації щодо захисту приватності у роботі засобів масової інформації. URL: http://www.telekritika.ua/doc/images/news/.../General%20Recs_Final_UKR.doc
12. Право на приватність: Резолюція Парламентської Асамблеї Ради Європи: від 25.12.2008 № 1165. URL: http://www.medialaw.kiev.ua/laws/laws_international/52/

REFERENCES

1. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy: vid 16.01.2003 (zi zminamy ta dopovnenniamy). *Ofitsiyniy visnyk Ukrainy*. 2003. № 11. St. 461.
2. Stefanchuk R. O. Oosbysti nemainovi prava fizychnykh osib u tsyvilnomu pravi (poniattia, zmist, systema, osoblyvosti zdiisnennia ta zakhystu): monohrafiia. Khmelnytskyi: Vyd-vo KhUUP, 2007. 626 s.

3. Pro sudovu praktyku u spravakh pro zakhyst hidnosti ta chesti fizychnoi osoby, a takozh dilovoi reputatsii fizychnoi abo yurydychnoi osoby : Postanova Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrainy: vid 27.02.2009 № 1. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_001700-09
4. Pro derzhavnu pidtrymku zasobiv masovoi informatsii ta sotsialnyi zakhyst zhurnalistiv : Zakon Ukrainy: vid 23.09.1997 № 540/97-VR. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*. 1997. № 50. St. 302.
5. Kulinich O. O. Pravo fizychnoi osoby na vlasne zobrazhennia: suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku: monohrafiia. Odesa: Yurydychna literatura, 2016. 624 s.
6. Pro informatsiiu: Zakon Ukrainy: vid 02.10.1992 № 2657-XII. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*. 1992. № 48. St. 650.
7. Kharytonov Ye. O. ta in. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy: Naukovo-praktychnyi komentar; za red. Ye. O. Kharytonova, O. M. Kalitenko. Kh.: TOV «Odissei», 2003. 856 s.
8. Shtefan M. Y. Tsyvilnyi protses: Pidruchnyk. K.: In Yure, 1997. 608 s.
9. Rishennia Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy u spravi za konstytutsiinym podanniam Zhashkivskoi raionnoi rady Cherkaskoi oblasti shchodo ofitsiinoho tlumachennia polozhen chastyh pershoi, druhoi statti 32, chastyh druhoi, tretoi statti 34 Konstytutsii Ukrainy: vid 20 sichnia 2012 roku. Sprava № 1-9/2012. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-12>
10. Rishennia Liubarskoho raionnoho sudu Zhytomyrskoi oblasti: vid 10 sichnia 2017 r. Sprava № 2–8/11. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/14905336>
11. Rekomendatsii shchodo zakhystu pryvatnosti u roboti zasobiv masovoi informatsii. URL: http://www.telekritika.ua/doc/images/news/.../General%20Recs_Final_UKR.doc
12. Pravo na pryvatnist: Rezoliutsiia Parlamentskoi Asamblei Rady Yevropy: vid 25.12.2008 № 1165. URL: http://www.medialaw.kiev.ua/laws/laws_international/52/

O. M. Bukhanevych. Civil protection of personal non-property rights that protect the confidentiality of an individual

The article is devoted to determining the characteristics of civil protection of personal non-property rights, which ensure the confidentiality of an individual. It has been established that in order to protect personal non-property rights that ensure the confidentiality of an individual, such methods may be used: termination of an act violating a personal non-property right applied in case of a real threat of an offence, as well as in case of a real violation of a personal non-property right (for example, prohibition of dissemination of information to which personal non-property rights are violated); Invalidating the transaction (e.g. photo, film, television and video); A change in the legal relationship (for example, an individual who has agreed to shoot it on photo, film, television and video may request the termination of their public display as it relates to her personal life, subject to reimbursement for the costs of dismantling the exhibition or recording; Termination of the legal relationship (for example, an individual who showed the author photographs of another artistic work for a fee, may request the termination of the public display, reproduction or distribution of the photograph, other artistic work, provided that the author or another person is compensated for the damages involved); Declaring illegal the decision, actions or inactivity of a State authority, an ARC authority or a local self-government authority, their officials and officials (for example, in the event of authorization or other actions to collect, store, use and disseminate information about the private life of an individual without his or her consent); Rebuttal of false information and/or right of reply; compensation of moral

harm; It is presumed to have been caused in the event of a real violation of personal non-property rights; Compensation for damages if the violation of a person 's personal non-property right has caused property damage (for example, the victim bears the cost of restoring his good name, establishing business ties, treating if she has suffered mental suffering, etc.).

It has been clarified that individuals of public law (officials and officials) have the right to refute unreliable information about themselves, as well as to protect honour, dignity and business reputation. However, under article 31, paragraph 2, of the Information Act, such persons are not entitled to claim compensation for moral damage.

Key words: *personal non-property right, confidentiality, information, personal life, honor, dignity, business reputation, protection, ways of protection, moral harm.*

Стаття надійшла до редакції 13 грудня 2019 року